

Vad man bör tänka på när man skall upprätta testamente

När man funderar på att upprätta testamente är det av vikt att dessförinnan informera sig om vilka lagregler som gäller i den familjesituation man befinner sig. Detta särskilt som det i dag är mycket vanligt med samboförhållanden samt nya familjebildningar i form av äktenskap där barn från tidigare förhållanden ingår – s.k. särkullbarn.

Man måste ställa sig frågan om behov av testamente finns, och hur detta skall utformas på bästa sätt mot bakgrund av vad lagen säger och den situation man befinner sig i.

När det gäller samboförhållanden finns det i dag ej någon bestämmelse i sambolagen som ger rätt för efterlevande sambo att ärva den först avlidne. Jag upplever att många tror att så är fallet, mot bakgrund av deras kännedom om sambolagens existens. För att parter i samboförhållande skall ärva varandra måste testamente upprättas emellan.

När det gäller makar som ej har några barn gemensamt men var och en har barn från tidigare förhållanden, sk. särkullbarn, innebär lagens regler i dag att efterlevande make i princip ej har någon legal arvsrätt. Den avlidne makens bröstarvingar ärver den avlidne maken omgående.

Ovanstående är högst översiktliga exempel på när det kan finnas orsak att skriva testamente för att tillförsäkra efterlevande make/sambo rätt till del i kvarlåtenskapen efter den först avlidne.

När det gäller upprättande av testamente är själva testamentshandlingen strikt formbunden. Det innebär att en testamentshandling måste upprättas på visst sätt för att den skall kunna göras gällande.

De formella kraven på en testamentshandling är följande:

1. Testamentet skall vara skriftligt och egenhändigt undertecknat av testator.
2. Testamentshandlingen skall vara bevittnad av två vittnen.
3. Vittnena måste vara samtidigt närvarande.
4. Vittnena skall känna till att de bevittnar ett testamente, men behöver inte veta vad som står i handlingen. Om vittnena inte ser att testator skrivit under handlingen räcker det att testator talar om för vittnena att det är han/hon som har skrivit sitt namn.

När det gäller testamentsvittnena måste de vara fyllda 15 år. Nära släktingar (föräldrar, barn, barns makar, testators make och syskon kan inte vara testamentsvittnen. Inte heller kan någon som nämns i testamentet vara vittne.

Den som upprättar testamente – testator – måste vara fyllda 18 år. Det krävs att testator förstår innebörden i det han gör. Det finns dock undantag från regeln om 18-års gräns och det är följande.

1. Den som fyllt 16 år får testamentera över den arbetsinkomst han haft.
2. Den som är eller har varit gift får också upprätta testamente.

Om man senare vill ändra något i ett testamente bör man upprätta ett nytt och för att undvika framtida tvister även förstöra det gamla testamentet. Vill man göra ett tillägg till ett redan befintligt testamente är det viktigt att känna till att samma formella krav på tilläggshandlingen krävs – d v s ny underskrift och ny bevittning enligt vad ovan anförts.

När testamentet skall åberopas, vid testators bortgång, är det av vikt att originalet kan uppvisas. Detta bör därför förvaras på ett säkert ställe.